

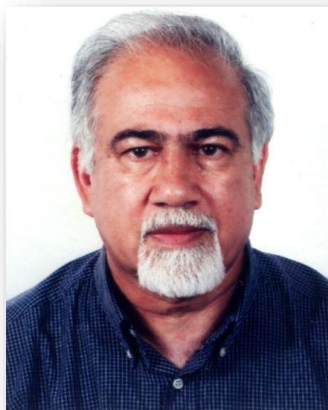

۱۳-۰۸-۲۰۱۹

تیم کاری قاموس کبیر افغانستان

معرفی پوهاند دکتور عزیزاله قریشی در قاموس کبیر افغانستان کتگوری علمی زمین شناسی بخش (جیولوجی)

Geoscience is the study of the Earth - its oceans, atmosphere, rivers and lakes, ice sheets and glaciers, soils, its complex surface, rocky interior, and metallic core. This includes many aspects of how living things, including humans, interact with the Earth. Geoscience has many tools and practices of its own but is intimately linked with the biological, chemical, and physical sciences.

خلص سوانح دکتور عزیزاله قریشی در سال ۱۹۴۴ در شهر کابل در

یک خانواده متدین چشم به جهان کشود. تعلیمات ابتدائی را در مکتب سید جمال‌الدین افغان و تعلیمات عالی را در لیسه عالی غازی در سال ۱۹۶۲ به پایان رسانید. پس از فراغت از رشته جیولوجی در سال ۱۹۶۶ شامل کدر علمی پوهنخی ساینس پوهنتون کابل گردید. در سال ۱۹۶۷ در چوکات توئمیت به منظور تحصیلات عالی به یونیورسیتی شهر بن به آلمان آمده و در سال ۱۹۷۱ با دیپلوم ماستری به وطن عزیز عودت و به حیث استاد ایفای وظیفه نمود. وی در سال ۱۹۷۳ بار دیگر برای اخذ درجه دکتورا به کشور آلمان آمده و در فیرووری سال ۱۹۷۷ موفقانه به کشور خود برگشت و مجدداً به تدریس آغاز نمود. وی سالهای زیادی به حیث آمر دبیارمنت جیولوجی ایفای وظیفه کرده و در کمیته های زیادی در پوهنتون کابل موظف بود. در سال ۱۹۸۶ به رتبه علمی پوهاند ارتقاء کرد. در سال ۱۹۸۹ بنا به خواهش تعدادی از استادان پوهنخی و پوهنتون کابل کانید به ریاست پوهنخی

زمین شناسی شد. وی برای مدت یک سال ریاست پوهنخی را به عهده داشت. در سال ۱۹۹۰ به دعوت یونیورسیتی شهر بن برای تحقیقات علمی از طریق کشور هند موفق به آمدن به آلمان شد، بنا به شرایط مختق دوباره به وطن عودت نکرد. وی در انسیتوت جیولوجی یونیورسیتی بن همکاری علمی داشته و از سال ۲۰۰۴ ال ۲۰۱۴ در چوکات توئمیت جدید برای استادان رشته جیولوجی پوهنتون کابل و پوهنتون پولیتخنیک کابل در اکادمی های زمستانی در انسیتوت جیولوجی شتین من در شهر بن تدریس نمود و در سالهای مذکور در پوهنتون کابل برای محصلان نیز تدریس نموده و درسمستر بهاری سال ۲۰۱۴ تدریس در کورسهای ماستری رشته جیولوجی پولیتخنیک کابل را نیز به عهده گرفت. وی در این سالها لایراتوار های دبیارمنت جیولوجی پوهنخی زمینشناسی را مجدداً فعال ساخت، نوشتن کتب درسی و لکچر نوتها و تدریس برای استادان و محصلان فعالیت علمی وی را تشکیل میداد. آثار علمی وی مشتمل از مقالات، رساله، کتب درسی و لکچر نوتهای درسی میباشد.

پوهاند دکتور عزیزاله قریشی عضو و معاون جمعیت یونیورسیتی های آلمانی و افغانی میباشد. هنگامی که در ماه جون سال ۲۰۱۷ محترمه استاد صالحه واهب واصل و انجینر قیس کبیر بنا بر دعوت این جمعیت غرض معرفی قاموس جامع اصطلاحات اقتصادی در مجمع عمومی دعوت شده بودند، افتخار شناسائی با پوهاند قریشی حاصل شد و بنابر علاقه فروان پوهاند صاحب در

Frei verwendbar

د پانپو شمیره: له ۱ تر ۲

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاري ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاډونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هبله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

یکی پروژه های قاموس از آن تاریخ به بعد همکاری موصوف در غناء و توسعه قاموس کبیر افغانستان در بخش جیالوجی ادامه دارد. چند نمونه از کار های ایشان در قاموس کبیر افغانستان بخش جیالوجی و یا زمین شناسی را در ذیل مشاهده فرمائید.

Geology			معلومات بیشتر	شرح آری	مضی	نوع	English Word	
			معلومات بیشتر	شرح آری	مضی	نوع	English Word	
<p>کثله های احجار در بعضی از قسمت های قشر زمین در مقابل همدیگر به امتداد یک سطح بیجا شده میباشند و در اثر چنین بیجایی ها شکست ها بوجود می آیند. در شکست ها در اثر فرای تکتونیکی اتصال اصلی یا اولی کثله های احجار بنا به لغزش از همدیگر گسسته میباشند. بنا بر آن کثله ها میگویند به قسم موازی افقی، عمودی، مایل و یا بالای همدیگر بیجا شده باشند و در این صورت خصوصیت پرتوگرافی احجار به دو جنب سطح شکست مطابقت نه میباشند باشد و از این رو انواع مختلف شکست ها به بزرگی مختلف در احجار و قشر زمین وجود دارند. بیجایی کثله ها میگویند از سافتی میتر الی کیلومتر ها باشد. موجودیت شکست ها صحت استخراج را اختلال میکند. زیرا ارتباط طبقه منحنی و یا رگ منحنی را قطع میسازد. شکست ها در مناطق تحت اصرار نیز مشکلات بار می آورند. شکست ها به انواع مختلف میباشند و بریک چندانگانه شرح شده اند</p>			<p>در صورتیکه کثله های احجار به امتداد یک سطح به مقابل همدیگر خود را بیجا ساخته باشند، این بیجایی یک شکست یا Fault را به وجود می آورد. اجزای یک شکست عبارت از سطح شکست و کثله های شکست میباشند. در یک شکست یا Fault کثله ای که در تحت سطح شکست واقع شده باشد کثله تختانی یا Footwall نامیده میشود و کثله که در بالای سطح شکست قرار دارد به نام Hanging wall یاه میشود. به این اساس در یک شکست نورمال یا Normal fault حرکت بلاک تختانی Footwall block به طرف بالا و سمت حرکت تختانی Hanging wall block به طرف پائین میباشد. برخلاف در یک Revers Fault سمت حرکت بلاک تختانی Footwall block به طرف پائین و سمت حرکت Hanging wall block به طرف بالا میباشد. در یک Strike slip fault چون حرکت در سطح شکست افقی میباشد، بنا بر این اصطلاح وجود ندارد. خصوصیات سطح شکست Fault plain نظر به شکل شکست، نظر به عمق، نظر به حرکتی که در بالای شکست صورت گرفته و نظر به حالتیکه آیا به شرایط شکنند brittle و یا به شرایط الاستیک ductile شکست بوجود آمده و تغییرات صورت گرفته فرقی میکند. شکستها در صحت کم احجار کثله تلازیم Cataclasis را میسازند. سلیتن سلیدها و خطوط (Slicken side lination) به امتداد سطح آنها به این ارتباط به وجود می آیند در اصناف بیشتر در شکستها تغییرات به شرایط الاستیک صورت میگیرد و Mylonite texture را به وجود می آورد که در حیزونها به ضخامت صدها میتر تشکیل میشوند. علامه تنگست در سطح زمین دایم به قسم یک خط مستقیم به نظر نمیرسد بلکه به قسم خط اندکی بافته و خط درشت نامنظم است که توپوگرافی آن در آن منطقه نیز نامنظم میباشد.</p>			 <p>یکی از بزرگترین شکست ها در قشر زمین، در غرب کالیفرنیا میباشد. alideipikw elgooq</p>		

<p>Fault blocks کثله ها یا بلاک های بزرگ احجار اند که بعضاً صدها کیلومتر وسعت دارند یا با ارتباط حرکت پلایت ها به قسم افقی به وجود آمده میباشند که Strike-slip fault یا شکست های افقی باعث بیجا شدن کثله های بزرگ قشر زمین به فواصل حتی صدها کیلومتر از همدیگر میشوند و یا در اثر فشار تکتونیکی منطقه بی به قسم شش Tention و وجود می آیند. بعضی احجار بنا بر حرکت عمودی و در اثر شکست های نورمال Normal faults به کثله های عظیم پارچه شده و بنا به وجود آمدن این شکستها ساختمانهای هرست و گرا بن ساخته میشوند. از نگاه علم احجار یا لیئولوژی این کثله ها از هم فرقی ندارند.</p> <p>کثله های بسیار بزرگ به نام کثله های قشری یا crustal block یاد میشوند. کثله های بزرگ قشری که از پلایت ها جدا شده باشند به نام terranes و اگر تیرین ها تمام ضخامت قشر زمین را در خود داشته باشند microplate نامیده میشوند.</p> <p>برخلاف در Fold and Napp tectonic عمل چین و تاب خوردن صورت گرفته و شکست ها به زاویه کوچک الی افقی میباشند. معتمد: Revers, Thrust, Overthrust faults</p> <p>معلومات بیشتر: Fault block mountain</p>			<p>Fault-block mountains یا جبال کثله بی لغزش در اثر فرای تکتونیکی Tension یا کشش بنا بر به وجود آمدن شکست های نورمال عمیق در قشر زمین تشکیل میشوند که در اثر آن بعضی کثله ها صعود و بعضی کثله ها نزول میکنند. این عمل می تواند به مقیاس بزرگ و یا کوچک باشد. مانند: Herz mountain در آلمان. بعضاً یک کثله عظیم از یک جناح زیاده صعود کرده دارای مین زیاد میباشد. مانند: Teton و Sierra Nevada mountains در امریکا.</p> <p>برخلاف Fold mountains بنا به تقریب پلیشها و فشار Compression به وجود می آیند. مانند: Rockies, Anden, Alps, Himalayas و غیره.</p>			 <p>شیبی از کوهستانیکه که در اثر شکست های نورمال ساخته شده اند.</p> <p>شکل پانویز از Google</p>		
--	--	--	---	--	--	--	--	--

<p>Fault scarps پله شکست یا پته شکست</p> <p>Scarp یک اصطلاح مورفولوژی میباشد و عبارت از یک تفاوت ارتفاع (بیجایی) چند سانتی متر الی 10 میتر) در سطح زمین به امتداد یک شکست میباشد که یک جناح یا یک بلاک به قسم عمودی یا پته شکست به مقابل دیگر حرکت کرده باشد. اینها در اثر حرکت مختلف به امتداد یک شکست غیر فعال قدیم ویا در اثر فعالیت کوتاه در شکست های فعال جوان به وجود آمده و به تطبیق تحت عمل آروژن قرار میگیرند و در اراضی به قسم پله یا پته زیاده مشاهده میشوند. سکارپ در شکست ها دارای اجزای اند که میگویند سخت و مقاوم باشند ویا کم مقاوم باشند و در بسیار حالات به قسم یک پرتگاه دارای سطح بسیار مایل میباشد. بلندی پرتگاه به امتداد شکست معادل به ارتفاع بیجایی میباشد. در صورتیکه سکارپ از احجار نامقاوم و نرم باشد، به زودی تحت عمل تخریب Erosion واقع میشود و یک دره به شکل V ساخته میشود.</p>			<p>ملاحظه میشود ارتفاع پله از راست به سمت چپ Fault scarp در این شکل پله شکست یا یادونه بیشتر میشود</p> <p>https://tremblingearth.wordpress.com/tag/lidar/</p> <p>Stewart and Hancock, 1990, What is a fault scarp?</p> <p>whipple_arrowsmith598.asu.edu/.../Stewart_and_Hancock_Wh...</p> <p>Twiss, R.J. & Moores, E. M. (1992): Structural geology, -530P., 453 Fig.; New Yark.</p>		
--	--	--	--	--	--

Frei verwendbar

د پانو شمیره: له ۲ تر ۲

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکنی د لپکنیزی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په خیر و لولی